

Kommunal medverkan i landstingens sjuktransporter

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2004/05:17 Kommunal medverkan i landstingens sjuktransporter samt två motioner som väckts under de allmänna motionstiderna åren 2003 och 2004 och som avser främjande av verksamhet för utryckning på sjukvårdslarm samtidigt som ambulans och sekretess i sådan verksamhet. Utskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionerna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Kommunala befogenheter.....	5
Sekreteress.....	6
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	8
Propositionen.....	8
Motion från allmänna motionstiden hösten 2003.....	8
Motion från allmänna motionstiden hösten 2004.....	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Utvidgning av kommunernas befogenheter

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om vissa kommunala befogenheter i fråga om sjuktransporter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:17 och avslår motion 2003/04:Fö258.

2. Sekretess

Riksdagen avslår motion 2004/05:K216.

Stockholm den 18 november 2004

På konstitutionsutskottets vägnar

Göran Lennmarker

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Göran Lennmarker (m), Göran Magnusson (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Helena Bargholtz (fp), Kenth Högström (s), Ingvar Svensson (kd), Mats Einarsson (v), Inger Jarl Beck (s), Henrik S Järrel (m), Anders Bengtsson (s), Tobias Krantz (fp), Kerstin Lundgren (c), Helene Petersson (s), Gustav Fridolin (mp), Karin Åström (s), Carl-Erik Skårman (m) och Kenneth G Forslund (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

En redogörelse för ärendet och dess beredning fram till dess propositionen lades fram för riksdagen lämnas i propositionen. Inte någon motion har väckts med anledning av propositionen.

Under den allmänna motionstiden år 2003 har väckts en motion om samverkan mellan räddningstjänst och ambulans. Under den allmänna motionstiden år 2004 har väckts en motion som gäller sekretessregler vid verksamhet för första omhändertagande i väntan på ambulans (IVPA-verksamhet). Dessa motioner behandlas i betänkandet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ny lag om vissa kommunala befogenheter i fråga om sjuktransporter. Förslaget innebär att kommuner ges möjlighet att träffa avtal med landsting om att utföra sådana sjuktransporter som avses i 6 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763). Kommuner ges även möjlighet att ingå avtal med landsting om att utföra hälso- och sjukvård i väntan på sådana transporter. Verksamhet som kommuner bedriver med stöd av lagen får bedrivas utanför den egna kommunens gränser. Verksamheten skall bedrivas på affärsmässiga grunder.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2005.

Utskottets överväganden

Kommunala befogenheter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om vissa kommunala befogenheter i fråga om sjuktransporter. Motion 2003/04:Fö258 avstyrks.

Gällande regler m.m.

Enligt 6 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) svarar landstinget för att det inom landstinget finns en ändamålsenlig organisation för att till och från sjukhus eller läkare transportera personer, vilkas tillstånd kräver att transporten utförs med transportmedel som är särskilt inrättade för ändamålet. Sådana transporter omtalas i propositionen som sjuktransporter. Som IVPA-verksamhet omtalas sådan verksamhet som bedrivs av den kommunala räddningstjänsten och som består i att rycka ut samtidigt som ambulans på sjukvårdslarm och genomföra ett första omhändertagande i väntan på att ambulans skall komma till platsen.

Regeringsrätten har i en dom av den 19 december 2003 konstaterat att det inte faller under kommunernas kompetens enligt kommunallagen (1991:900) att ha hand om drift av sjuktransporter.

Regeringens förslag

Regeringen konstaterar i propositionen att det faller utanför kommunernas kompetens enligt kommunallagen att bedriva s.k. IVPA-verksamhet till de delar sådan verksamhet innebär hälso- och sjukvård, eftersom hälso- och sjukvården är en uppgift som enligt lag ankommer enbart på landstinget. Vad gäller eventuella övriga delar av IVPA-verksamheten får dessa enligt regeringens mening anses utgöra sådan angelägenhet av allmänt intresse som kommunen har rätt att engagera sig i enligt den allmänna kompetensregeln i 2 kap. 1 § kommunallagen.

Regeringen anför att det finns starka skäl för att möjliggöra samverkan mellan landsting och kommuner kring sjuktransportverksamheten. För att göra sådan samverkan möjlig krävs enligt regeringens bedömning att kommunernas befogenheter utvidgas. En sådan utvidgning föreslås innebära att kommunerna ges rättsliga förutsättningar för att avtalsvägen åta sig driftsansvaret för sjuktransporter. Förslaget innebär att utvidgningen skall åstadkommas genom en särskild lag.

Förslaget innebär också att kommunerna skall ges rättsliga förutsättningar att genom avtal åta sig att utföra sådan IVPA-verksamhet som utgör hälso- och sjukvård.

En kommun som ingår avtal med ett landsting om att utföra sjuktransporter eller hälso- och sjukvård i väntan på sådana transporter skall enligt lagförslaget få bedriva verksamheten utan sådan anknytning till kommunens område eller dess medlemmar som avses i 2 kap. 1 § kommunallagen. Verksamheten skall bedrivas på affärsmässiga grunder.

Motionen

I *motion 2003/04:Fö258* yrkar Ewa Björling (m) att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening att den bör rekommendera samverkan om IVPA-larm mellan räddningstjänst och ambulans i alla landsting. Motionären anför att en väl fungerande ambulanssjukvård bygger på förutsättningen att patientens medicinska behov säkerställs och att allmänhetens förväntningar och krav blir tillgodosedda och att ett mycket viktigt led i detta är samarbete vad gäller IVPA-larm. Motionären anser att regeringen bör prioritera att denna samverkan skall ske i alla landsting över hela landet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet gör samma bedömning som regeringen. Förslaget till lag om vissa kommunala befogenheter i fråga om sjuktransporter tillstyrks.

Den föreslagna lagen öppnar rättsliga möjligheter att förverkliga de avsikter som ligger bakom motion 2003/04:Fö258. Något tillkännagivande till regeringen är därför inte påkallat. Utskottet avstyrker motionen.

Sekretess

Utskottets bedömning

Utskottet gör samma bedömning som regeringen i fråga om sekretess för kommunalanställd personal. Motion 2004/05:K216 avstyrks.

Motionen

I *motion 2004/05:K216* yrkar Rolf Gunnarsson (m) att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad som i motionen anförts om sekretessregler för IVPA-verksamheten. Motionären anför som ett problem att räddningstjänstens personal, som är anställd av kommunen, inte kan åläggas tystnadsplikt.

Gällande regler

Inom den offentliga hälso- och sjukvården gäller sekretess enligt 7 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) för uppgifter om den enskildes hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men.

Den kommunala räddningstjänsten omfattas av sekretess enligt 9 kap. 30 § sekretesslagen. Sekretessen gäller, såvitt här är av intresse, i verksamhet som avser utförande av räddningsinsatser för uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon denne närstående lider skada eller men om uppgiften röjs.

Enligt 1 kap. 3 § första stycket sekretesslagen gäller sekretess mellan myndigheter. Enligt andra stycket i samma lagrum gäller sekretess även mellan olika verksamhetsgrenar inom samma myndighet, när dessa är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra. I den kommunala organisationen är varje nämnd en egen myndighet i sekretesshänseende. Enligt gällande rätt anses hälso- och sjukvård med vissa undantag utgöra en egen verksamhetsgren i den kommunala organisationen.

Propositionen

Regeringen redogör i propositionen för sekretessfrågor som kan uppkomma i samband med sådana avtal om sjuktransporter och IVPA-verksamhet som skall kunna förekomma med stöd av den föreslagna lagen.

Den kommunala personal som enligt lagförslaget kommer att utföra uppgifter inom sjuktransportverksamhet kommer enligt vad regeringen anför att omfattas av hälso- och sjukvårdssekretessen. Detsamma gäller enligt regeringens bedömning när kommunalt anställd personal utför IVPA-uppgifter som utgör hälso- och sjukvård. Enligt regeringens bedömning innebär detta att den del av IVPA-verksamheten som får anses ha behov av sekretesskydd bereds ett sådant.

Den kommunalanställda personal som utför sjuktransporter och IVPA-verksamhet måste kunna lämna ut vissa uppgifter om enskildas hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden till landstingets hälso- och sjukvård. Regeringen gör bedömningen att reglerna i sekretesslagen inte kommer att lägga hinder i vägen för att lämna ut de uppgifter som behövs i rent vårdsyfte till landstingets hälso- och sjukvård i samband med överlämnande av en patient. Det finns därför enligt regeringens bedömning inte något behov av att införa bestämmelser som bryter sekretessen.

Till följd av vad regeringen anför innehåller propositionen inte något förslag om ändring i sekretesslagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar den uppfattning om tystnadsplikten för kommunal personal som redovisas i propositionen. Syftet med motion 2004/05:K216 får följaktligen anses vara tillgodosett. Något tillkännagivande till regeringen är därför inte påkallat. Utskottet avstyrker motionen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:17 Kommunal medverkan i landstingens sjuktransporter:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om vissa kommunala befogenheter i fråga om sjuktransporter.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2003

2003/04:Fö258 av Ewa Björling (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör rekommendera samverkan om IVPA-larm mellan räddningstjänst och ambulans i alla landsting.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2004

2004/05:K216 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sekretessregler för IVPA-verksamheten.